

ชุมชนบ้าน
รักสิทธิของตน อย่างล้ำลึกใคร

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ชื่อหนังสือ

มุนเล่นจัน
รักสิทธิคน อังล้าสิทอิโดร

ปีที่พิมพ์

มกราคม ๒๕๔๙

จำนวน

๒,๐๐๐ เล่ม

เจ้าของ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔๒๒ ถนนพญาไท (ใกล้สะพานหัวช้าง) เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

ตู้ ปณ.๔๐๐ ปณจ.รองเมือง ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๑๙-๒๙๘๐ โทรสาร ๐-๒๒๑๙-๒๙๔๐

โทรศัพท์เพื่อร้องเรียน ๑๓๗๗ www.nhrc.or.th

ผู้เขียนเรื่อง

น.ส.สุภรณ์ ปรีชาอนันต์

ผู้เขียนภาพ

นายมาโนช พรหมสิงห์

พิมพ์ที่

บริษัท เซเว่น พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด

คำนำ

สิทธิมนุษยชน เป็นของมนุษย์ทุกคนติดตัวมาตั้งแต่เกิดไม่สามารถที่จะยกเลิกหรือถ่ายโอนให้คนอื่นได้ สิทธิด้านต่างๆ ไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆ ว่าสิทธิใดสำคัญกว่าหรือมาก่อนสิทธิอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิชุมชน สิทธิพลเมือง หรือสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม สิทธิบางเรื่องได้เขียนรับรองโดยกฎหมาย เช่น สิทธิในการได้รับสัญชาติ สิทธิในชีวิต สิทธิทางการศึกษา สิทธิของทุกคนต้องปกป้องรักษาไว้ ขณะเดียวกันต้องไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย จึงจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

เอกสารฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นโดยถอดประสบการณ์ของชาวบ้านผู้ที่มีชีวิตกับสายน้ำแม่มูล อาศัยอยู่กินกับลำน้ำนี้มาตั้งแต่เกิด จนวันหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นที่แม่น้ำมูล ชีวิตเขาเหล่านั้นก็เกิดการพลิกผันไปด้วย การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวบ้าน การขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม นำมาซึ่งความขัดแย้งและชาวบ้านต้องลุกขึ้นมาปกป้องสิทธิของตนเองและของชุมชน จนนำมาซึ่งความสงบสุขของชาวบ้านอีกครั้งหนึ่ง

บทเรียนจากความเข้มข้นในการต่อสู้ปกป้องสิทธิเพื่อให้ได้รับความสงบสุข และธรรมชาติกลับคืนมา ในครั้งนี้ได้นำมาเรียบเรียงและบอกเล่าเป็นเรื่องราว เพื่อเป็นประสบการณ์ในการปกป้องสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของชาวบ้านที่ผู้อื่นยัดเยียดให้พวกเขาโดยไม่เต็มใจ เขาเหล่านั้นได้พยายามหาความสุขในการดำเนินชีวิต

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านตามสมควร ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลชาวชุมชนบ้านค้อใต้ อ.พิบูลมังสาหาร กลุ่มเด็กทานตะวัน โองเฮียน ภูมิปัญญาไทบ้านและเสมสิกขาลัยจังหวัดอุบลราชธานี ที่ทำให้เอกสารฉบับนี้สมบูรณ์

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มกราคม ๒๕๕๙

Call No. : JE 585 ๗ 834 2549 c.1

Accession No. : # 5476

Dated : 21 11 56

Price : 50.-

มูนม่านเงิน

รักษณิทธิตน อ่องาล้ำสิทธิไคร

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การเรียกร้องสิทธิโดยสงบ
เป็นสิทธิพื้นฐานเบื้องต้นตามรัฐธรรมนูญ
ที่ประชาชนร่วมกันรักษา
ประโยชน์ของส่วนรวม

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิในชีวิตสิ่งที่มนุษย์ทุกคนพึงมีพึงได้ มีความจำเป็น
ตั้งแต่เกิดจนตาย หากขาดไปแล้ว ไม่สามารถอยู่ได้อย่างสงบสุข

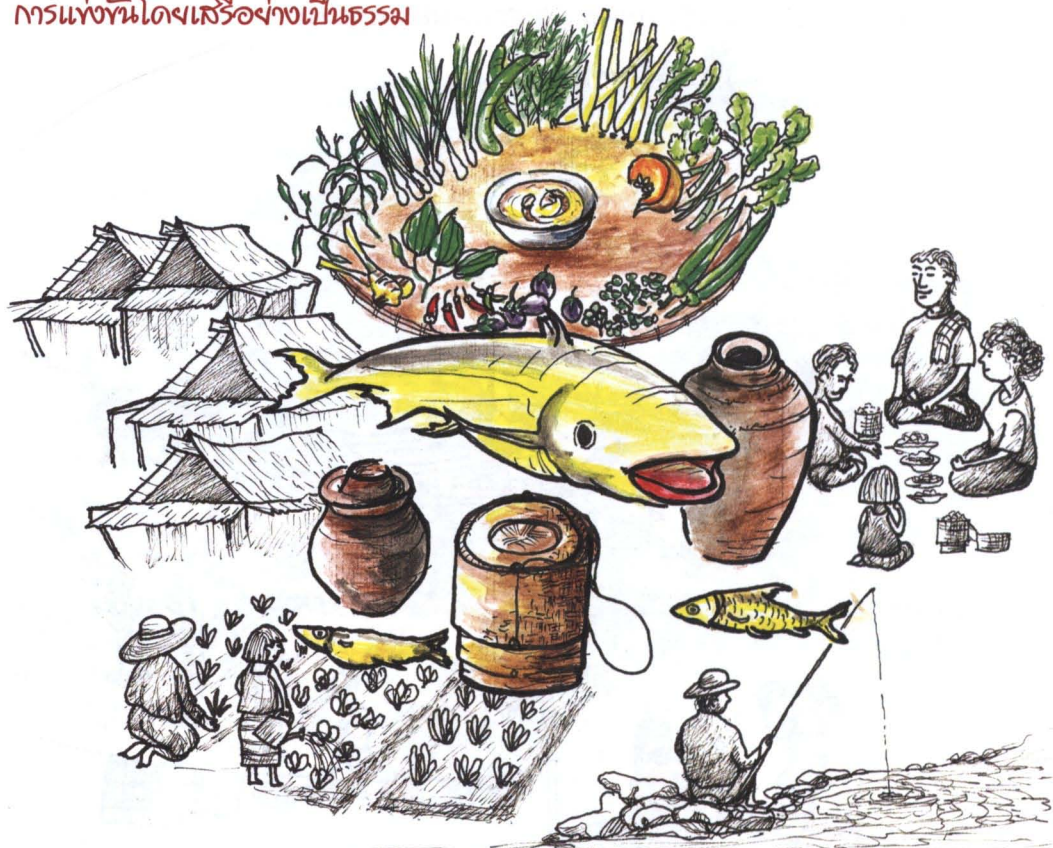
เดิมหมู่บ้านริมสองฝั่งแม่น้ำมูลเป็นบ้านที่อุดมสมบูรณ์ น้ำใส ไร่นาเขียว มีผัก ข้าว
ปลาอาหารที่สมบูรณ์

มาตรา ๕๖ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐ และชุมชนในการบำรุงรักษา และ
การได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

วิถีชีวิตของชาวบ้านผูกพันอยู่กับสาขานี้ ทั้งพาธรรมชาติ แบบดั้งเดิม ดั้งเดิม

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพและ
การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

ทุกคนมีบ้าน ทำปลาลูกผักไว้กิน เหนือท้อง มีอาชีพหาปลา มานานชั่วอายุคน
ทั้งทางพลาสติก ทำปลาเค็ม ปลาร้า น้ำปลา ทุกปีไม่เคยขาดเปรียบเสมือนมีน้ำมีข้าว
อยู่ในแม่น้ำมูล

การนำปลาสำหรับคนริมมูล เป็นจิ้งกว่าอาชีพ สะท้อนให้เห็นภาพชีวิต วัฒนธรรม
ความเป็นอยู่ ความดี ความเชื่อ ของพรานปลา

มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา

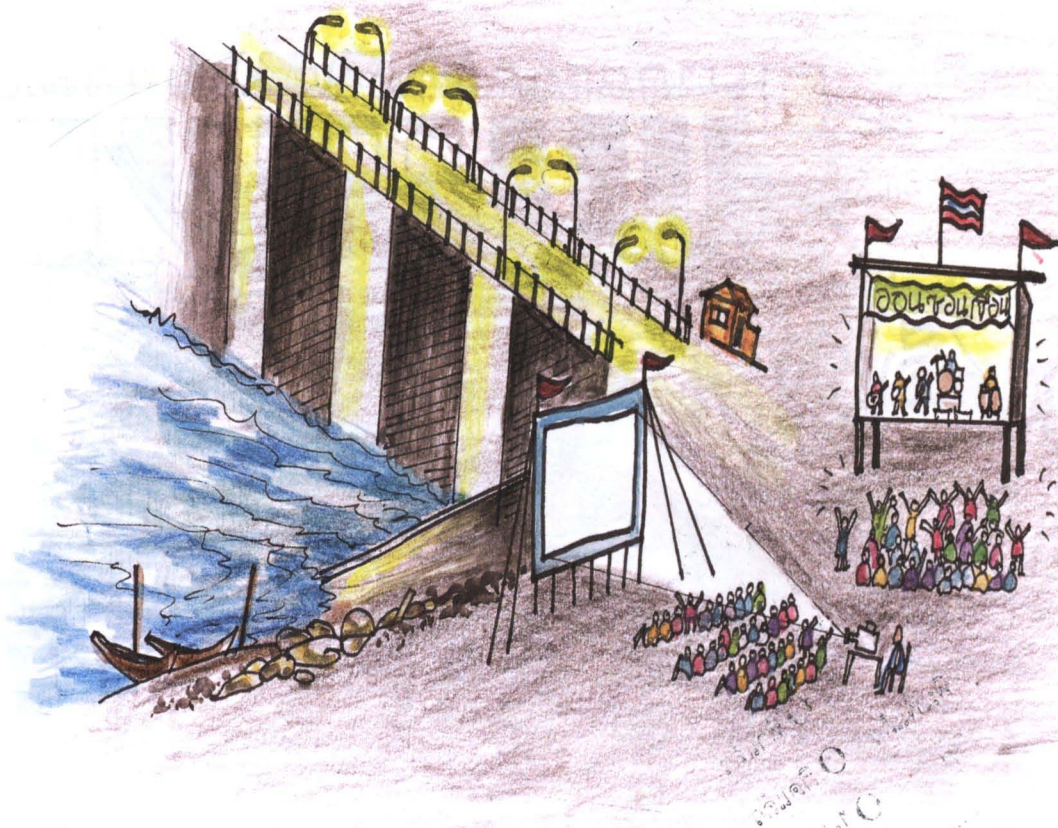

มีประเพณีทำบุญสุนทานตลอดปี ทั้งการทำบุญตามประเพณี การละเล่นต่างๆ ดนตรีในหมู่บ้าน และต่างหมู่บ้านมาสนุกสนาน ในเทศกาลบุญสงกรานต์ งานเน่าร่วมกัน

มาตรา ๔๘ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง

วันหนึ่งรัฐบาลก็บอกว่า: สร้างเขื่อนกันแม่น้ำมูลที่เป็นทางน้ำแห่งชีวิต โดงที่ชาวบ้านไม่เคยรับรู้ในเรื่องนี้มาก่อน หลากอย่างเปลี่ยนไป เมื่อวันที่เขื่อนปากมูลเดินทางมาถึงวิถีชีวิตของชาวบ้านมีความผูกพันกับทางน้ำแม่น้ำมูลเปรียบเสมือนแม่ที่ให้อะไรทุกอย่างกับลูก

เมื่อเขื่อนสร้างเสร็จ ชาวบ้านก็ดีใจว่าทุกอย่างจะดีขึ้นเหมือนกับที่รัฐบาลบอก
 นหลวงพ่อจัดงานฉลองเขื่อนอย่างใหญ่โต มีนมอลำชื่อดังพ่อดูกา นนิงจ้อในผู้
 ดนตรีลูกทุ่ง พวกเราทุกคนหมู่บ้านมาด้วยกัน ร่วมจัดงานรื่นเริง

585
ค 834
2549
ค.1

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชนสำนักงาน กสม.

มาตรา ๗๙ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน
บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
อย่างสมดุล

เรารู้กันว่าเพื่อนจะช่วยให้ชาวบ้านมีไฟฟ้า มีน้ำใช้ น้ำทำอาชีพตลอดปี ปลาจะมีมากขึ้น
บ้านเราและหมู่บ้านต่างเพื่อน เนื่อเพื่อนจะมีน้ำตลอดปี วัฏ กระบือ (ควาย) จะมี
น้ำกินน้ำใช้ ในหน้าแล้งก็จะมีน้ำ จะปลูกผักกินได้ตลอดปี พวกเราจะมีกินมีใช้ร่ารวกกว่าเดิม

มาตรา ๗๘ รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง
และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง

หลังสร้างเขื่อนปีแรกผ่านไป ผ่านปีที่ ๒ ปีที่ ๓-๔ ปลาที่เคยจับได้ก็จับได้น้อยลง
ผักก็ปลูกไม่ได้ น้ำก็แห้งขอด บ้านที่ข้างไปที่ใหม่ปลูกพืชผัก ข้าว ก็ไม่พอกิน ไม่มี
กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทุกคนอยากกลับมามีที่ดินที่เดิม ไม่ต้องการเขื่อนแล้ว

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพ
และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

ชาวบ้านจากงานทำอาชีพอะไรก็ไม่พอกิน นน่่มสาวจึงอพยพย้ายออกไปทำงานรับจ้าง
ในเมืองใหญ่: ทั้งถิ่นฐานบ้านเกิด จะกลับบ้านในช่วงงานเทศกาลสงกรานต์
บุญประเพณีต่าง ๆ เท่านั้น ในหมู่บ้านเหลือแต่คนแก่ และเด็กทำกินกันอยู่เฉยๆ

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์ หรือฟื้นฟู
จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ

ทุกคนอยากมีชีวิตเหมือนเดิม มีเพื่อนมอ
พ่อใหญ่ ทุกคนในหมู่บ้าน รักผูกพัน
มีอะไรก็แบ่งกันกิน แบ่งกันใช้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ซึ่งกันและกัน เวลานี้ชาวบ้านจนลง

ขาดแคลนข้าวปลาอาหาร ไม่มีรายได้ ทุกบ้านพวงพามาช่วยตัวเอง การเอื้อเฟื้อกันน้อยลง

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สันภาพ สันพันธ์
สันกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน หรือชุมนุมอื่น

ลูกทุกรา นมีนแสง ได้รวมกลุ่มชาวบ้านช่วยกันคิดแก้ปัญหา ทั้งกำหนด
ผู้ใหญ่บ้าน พ่อใหญ่ หลายคนในหมู่บ้านมารวมกันหาทางแก้ปัญหา
ร่วมกันคิด แจกแจงปัญหาร่วมกัน กำหนดชะตาชีวิตของพวกเขาเอง

มาตรา ๖๑ บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และได้รับแจ้งผลการพิจารณา
ภายในเวลาอันสมควร

ลุงพุทรา นมื่นแสน "เราต้องร่วมมือกันบอกความต้องการของเรากับรัฐบาล ไม่มีใครช่วย
เราได้ นอกจากพวกเราตนเอง เราต้องพูดให้เป็นเสียงเดียวกันว่า หมู่บ้านเราต้องการอะไร"

บ่มีไผเชื่อเฮา
ต้องไปหาคนมาช่วย

กิดจ็อง “ล่ำพ้งพวกเราดนบ้านนอกดอกนา ไม่มี
ความรู้ใครเขาจะเชื่อเรา ลุจไปหาใครมาช่วยเราด้วย
ดีกว่า พ่อกำนันผู้ในหมู่บ้านรู้จักคนเยอะ เขาคนมาช่วย
เราเดอะ ไปหา ส.ส. บ้านเราด้วย ส.ว. ส.ก. เชิญมา
ร่วมกันให้หมด”

เราได้เพื่อนร่วมคิดแฉวันกลาง ๆ กลุ่ม ที่ชนหมู่บ้านใกล้เคียง กลุ่มองค์กรต่างๆ เห็นด้วยกับเราว่า
เราต้องบอกรัฐบาลว่า สร้างเพื่อนแล้วเราเดือดร้อนอย่างไรบ้าง करनाอะไรอย่างไร เราทุกคน
ต้องพูดให้ตรงกันเหมือนกัน ในความจริงที่เกิดขึ้น ไม่มีใครรู้ปัญหาของเราดีเท่ากับพวกเราเอง

มาตรา ๖๒ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบ

มิตรสหายทั้งนอก ในชุมชน มาช่วยกันวางแผน จ้างหนังสือขอความเป็นธรรมกับอำเภอ จังหวัด แต่ก็เจ็บ จังหวัดเคยส่งคนมาดู มาถามเรื่องราวต่างๆ แล้วก็เจ็บ ชาวบ้าน จึงส่งเรื่องเดือดร้อนให้หนังสือพิมพ์ ทวี วีกุญ ท้องถิ่นแต่เรื่องก็เจ็บเช่นเดียวกัน

เราต้องช่วยกันหาหลักฐานที่บ้านที่ก
เป็นเอกสารที่เชื่อถือได้ มีที่อ้างอิงหลักฐานจริง
ที่เกิดในหมู่บ้าน ต่างรูปให้ดูด้วย คนอื่นๆ จะได้มองเห็นข้อเท็จจริง

มาตรา ๗๙ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น

เวลาผ่านไปหลายปี ปัญหาต่าง ๆ ก็จึงไม่มีการแก้ไข ทุกฝ่ายเมินเฉย ชาวบ้านเดือดร้อนมากยิ่งขึ้น ชีวิตก็เคยสุขสบาย นางก็ไปจากหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงรวมตัวกัน ไปร้องที่จังหวัด และส่งเรื่องร้องเรียนถึงนายกรัฐมนตรี รวบรวมลำดับเรื่องราวพิมพ์ เป็นหนังสือต่างภาพประกอบให้สื่อหนังสือพิมพ์ด้วย

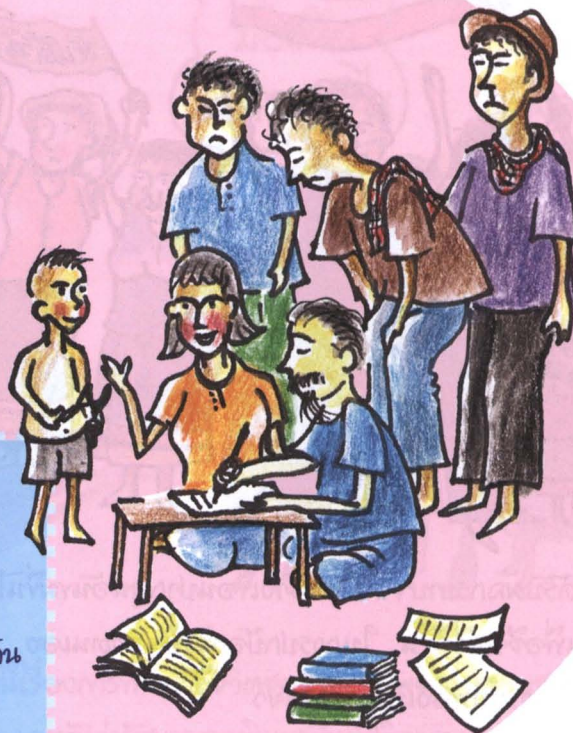
บัดนี้เรื่องการฟื้นฟูวิถีชีวิตชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ
 ชาวบ้านยังมีความคาดหวังว่ารัฐบาลจะหยิบยกรื้อมาพิจารณา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ก็มาร่วมกันแก้ปัญหา ทั้งฝ่ายรัฐบาล เจ้าหน้าที่จากจังหวัด กรมที่ดิน หน่วยงานที่
 สร้างเขื่อน ประชาคมที่ช่วยเหลือ และชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบทุกชุมชน หมู่บ้านจะได้รับ
 แก้ไขปัญหาความยากจน ผลกระทบตามนโยบายบางที่รัฐบาลบอกไว้จะนำไปสู่ชีวิต
 ที่มีความสุขของชุมชน

ชาวบ้านและผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูลอันหมั่นได้รับบทเรียนการเรียกร้องความเป็นธรรมเพื่อชีวิตที่ดีขึ้น ในการปกป้องสิทธิของตนเอง ดังนี้

๑. ทุกคนต้องรวมพลังเป็นหนึ่งเดียว
๒. มีจุดยืนมาใช้ในการต่อสู้ที่ชัดเจน
๓. หาเครือข่ายที่มีความคิดเห็นเหมือนกันมาช่วย มาร่วมกันทั้งกำลังคน กำลังเงิน
๔. มีแผนการเรียกร้องตามขั้นตอนที่ร่วมกันกำหนด
๕. บันทึกข้อมูลที่ชัดเจน มีหลักฐานอ้างอิง
๖. สื่อมวลชน องค์กรเลข เกาช่วยเราได้มาก

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูล
ชุมชนบ้านด้อใต้
กลุ่มเด็กกานตะวัน
โฮงเฮ้งนงนุชปัญญาไทบ้าน
เสมสิกาฬัง
จังหวัดอุบลราชธานี

นมางเนตฺ มาตราในถิ่นนั้นมางถึง มาตราที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

สิทธิและหน้าที่ของเธอ

สิทธิมนุษยชน คืออะไร

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิความเป็นมนุษย์หรือสิทธิในความเป็นคน เป็นสิทธิพื้นฐาน เป็นสิ่งที่ทุกคนมีมาตั้งแต่เกิด บางคนบอกว่ามีมาตั้งแต่ปฏิสนธิ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้คนๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้ สิทธิมนุษยชนแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

ลักษณะแรก เป็นสิทธิที่ติดตัวคนทุกคนมาตั้งแต่เกิด ไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ เช่น สิทธิในการมีชีวิต ห้ามฆ่าหรือทำร้ายต่อชีวิต ห้ามค้ามนุษย์ คนทุกคนมีสิทธิในความเชื่อ การนับถือศาสนา ทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิลักษณะนี้ ไม่ต้องมีกฎหมายรองรับ

ลักษณะที่สอง เป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองในรูปของกฎหมาย หรือได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาล เช่น การได้รับสัญชาติ การมีงานทำ การได้รับความคุ้มครองแรงงาน ความเสมอภาคของหญิงชาย สิทธิเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ สิทธิคนพิการ สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การได้รับการบริการด้านสาธารณสุข

สิทธิมนุษยชน จัดกลุ่มอย่างไร

สิทธิมนุษยชนที่ทุกคนมี จัดแบ่งได้เป็น ๕ ประเภท (ทุกประเภทสำคัญเท่าเทียมกัน) คือ

๑. สิทธิพลเมือง ได้แก่สิทธิในการได้รับสัญชาติ สิทธิในชีวิต ไม่ถูกทรมาน ไม่ถูกทำร้าย หรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในการเคลื่อนย้ายหรือเลือกถิ่นที่อยู่ในประเทศ

๒. สิทธิทางการเมือง ได้แก่สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของคนทั้งทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการ มีส่วนร่วมกับรัฐ เสรีภาพ ในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการรวมกลุ่ม

๓. สิทธิทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สิทธิในการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระและได้รับ ค่าจ้างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การได้รับมาตรฐานการครองชีพ อย่างพอเพียง

๔. สิทธิทางสังคม ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการได้รับหลักประกัน ด้านสุขภาพ แม่และเด็กต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพ อย่างเต็มที่ ได้รับความมั่นคง มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว

๕. สิทธิทางวัฒนธรรม ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความ หมายในภาษาท้องถิ่นตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติ กิจตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจ ด้านการแสดงศิลปะ วัฒนธรรม บันเทิงได้โดยไม่มีใครบังคับ

กล่าวโดยสรุป สิทธิมนุษยชนก็คือ

๑. สิทธิของทุกคน ในฐานะที่เกิดมาเป็นคน ไม่ว่าคนๆ นั้นจะอยู่ที่ไหนในโลก ไม่ว่าจะมีความเชื่อชาติอะไร ศาสนาใด เพศ อายุ อาชีพหรือมีความแตกต่างกันในด้าน สุขภาพ ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความเชื่อทางศาสนาหรือฐานะทาง เศรษฐกิจสังคม

๒. เป็นองค์รวม ไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆ ว่า สิทธิใดมาก่อนหรือสำคัญกว่าสิทธิ ด้านอื่น ไม่ว่าจะเป็นสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมืองหรือสิทธิทางเศรษฐกิจหรือวัฒนธรรม

๓. เป็นสิทธิที่ติดตัวมาแต่เกิดและก้าวพ้นพรมแดนของประเทศ

๔. เป็นสิทธิที่เขียนรับรองโดย กฎหมาย ทั้งกฎหมายภายในประเทศ และกฎหมายหรือแนวปฏิบัติระหว่าง ประเทศ เพื่อใช้สิทธิมนุษยชนได้รับการปฏิบัติจริง

๕. เป็นมาตรฐานที่พึงมีพึงได้ ของมนุษย์ทุกคน

หลักการสิทธิมนุษยชน

๑. เป็นหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

สิทธิมนุษยชนเป็น “มาตรฐานขั้นต่ำ” ของการมีชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๒. เป็นของมนุษย์ทุกคน ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

ไม่ใช่ได้รับเพราะใครให้มา แต่เป็นสิทธิเพราะเกิดมาเป็นมนุษย์

๓. หลักความเป็นสากล

สิทธิมนุษยชนเป็นสากลไม่ว่ามนุษย์ผู้นั้นจะเกิดในพรมแดนประเทศใด มีเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว เพศ สถานะทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองใด หรือมีความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมใด

๔. หลักการไม่สามารถยกเลิกได้

สิทธิมนุษยชนไม่สามารถยกเลิก หรือ ถ่างโอนกันได้

๖. หลักการพึ่งพากันและกัน

สิทธิมนุษยชนต่างๆ พึ่งพากันและกัน หากขาดซึ่งสิทธิใดสิทธิหนึ่ง สิทธิอื่นย่อมไม่สามารถเป็นจริงได้

๕. หลักการไม่แบ่งแยก

สิทธิมนุษยชนเป็นองค์รวม ไม่สามารถแบ่งแยกจากกันได้

๗. หลักการเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่เลือกเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา

๘. หลักแห่งความรับผิดชอบของรัฐ

หน้าที่ของชนชาวไทย

ปัจจุบันกระแสการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพ ที่บุคคลพึงได้รับมีอยู่ทั่วไปในสังคมและยิ่งจะมีมากขึ้นๆ ถ้าทุกคนรู้และเข้าใจสิทธิของตน ควรต้องเข้าใจและปฏิบัติหน้าที่ตามด้วย สังคมจึงจะสงบสุข ทุกวันนี้เรามักจะได้ยินคนอื่นพูดถึงแต่สิทธิเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ แต่ไม่ค่อยได้พูดถึงหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดคำว่า **“สิทธิ”** จะมีคำคู่กัน คือ **“หน้าที่”** ไม่ว่าเรื่องใดๆ ก็ตาม เมื่อมีสิทธิย่อมมีหน้าที่คู่กันเสมอ เช่น เมื่อเราเกิดมาเป็นคนไทยมีสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญไทยกำหนด เราก็ย่อมมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในฐานะเป็นคนไทยด้วย

รัฐธรรมนูญ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของชนชาวไทยไว้ในหมวด ๔ ดังนี้

- ❑ หน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ❑ หน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย
- ❑ หน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ❑ หน้าที่ป้องกันประเทศ
- ❑ หน้าที่รับราชการทหาร
- ❑ หน้าที่เสียภาษีอากร
- ❑ ช่วยเหลือราชการ

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงาน กสม.

- ❑ รับการศึกษาอบรม
- ❑ พิทักษ์ ปกป้องและสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ❑ ผู้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนาจความ สะดวก และให้บริการแก่ประชาชน

หนังสือมน่มน์ยืนฉบับนี้ ได้จากการถอดประสบการณ์ชีวิตความเป็นอยู่ โดยจัดการเสวนา โครงการพัฒนาองค์ความรู้สิทธิไต่บ้าน ณ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ผู้เข้าร่วมเสวนา เป็นผู้นำชาวบ้านจากอำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอสิรินธรและอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน ๕๐ คน ได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาหมู่บ้าน การทำมาหากิน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดในหมู่บ้าน ฯลฯ และได้จากการจัดการสัมมนาแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างผู้ประสานงานสิทธิมนุษยชนในชุมชน ณ ชุมชนบ้านค้อใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร คณะผู้จัดทำได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำมาเรียบเรียงเป็นเรื่อง “มน่มน์ยืนรักษาสืบทอด อย่าล้าสิทธิใคร” ทั้งนี้โดยการประสานงานอย่างดียิ่งของเจ้าหน้าที่จากเสมสิกขาลัย จังหวัดอุบลราชธานี

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๕๐)

นายเสน่ห์	จามริก	ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายจรัส	ดิษฐาภิชัย	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
คุณหญิงจันทน์	สันตะบุตร	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวนัยนา	สุภาพิ่ง	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายประดิษฐ์	เจริญไทยทวี	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายวสันต์	พานิช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายสุทิน	นพเกตุ	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสุนี	ไชยรส	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายสุรสิทธิ์	โกศลนาวัน	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
คุณหญิงอัมพร	มีสุข	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวอากร	วงษ์สังข์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

คุณหญิงอัมพร

นายสุรสิทธิ์

นางจินตนา

มีสุข

โกศลนาวัน

ณ ระนอง

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม

และประสานงานเครือข่าย

คณะทำงาน

นางสาวสุภรณ์

นางนภัทร

นางสาวรตญา

นายสงบ

นางสาวนงเยาว์

นางสาวกิติพร

นายอภิสิทธิ์

นางสาวจิราพร

ปรีชาอนันต์

รัชตะวรรณ

กอบศิริกาญจน์

นามวิชัย

อบสุวรรณ

บุญอ่ำ

พันธ์วิไล

อาจเจริญ

ประธานคณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

คณะทำงาน

เลขานุการคณะทำงาน

ผู้เขียนเรื่อง

นางสาวสุภรณ์

ปรีชาอนันต์

ผู้วาดภาพ

นายมานิช

พรหมสิงห์

